

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

153. De Beneficio Dominicæ Passionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Sic nos pannosi, vel potius nudi ab ipso Deo ornamenta queramus, & c.

A id est, animam meam magis dilexisti, Domine, quam vitam tuam, cum pro me obieris, ut ego viverem. *Gratiam fidei jussoris tui ne obliviscaris, ille enim animam suam posuit pro te.*

Eccles. 29. 20.

De beneficio Dominicae Passionis.

PVNCTVM CLIII.

Psal. 39.

Isa. 13.
Christi passio- nis magna apud nos ob- livio.

T Alis, tantiq̄ue beneficii memoria ab hominum mente quasi penitus excidisse videtur. *Oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde.* Hac mundi perditio. *Onus Babylonis.* Quodnam, & Propheta? *Super montē caliginosum levate signū, exaltate vocem, levate manum.* Quasi diceret: Ideò Babylon perditur, quia vexilla non explicantur, sed per terram pertrahuntur. *Levate signum, exaltate vocem, levate manum.* Idcirco, idcirco, Fratres mei, *desolatione desolata est omnis terra, quia non est, qui recogitet corde.*

Thren.

Sed utinam hujuscemodi oblivione Babylon sola periret! Utinam solius hoc esset Babylonis onus, ac non etiam in Ierusalem esset vastitas, atque perditio. *Filia populi mei crudelis, quasi struthio in deserto.* *Populus meus oblitus est mei diebus innumeris.* *Ecco quomodo moritur iustus, & nemo percipit corde.*

Ier. 2.

Quid? volumusne etiam & nos illud expectare tempus, ut sopitam excitemus memoriam, cum petrae scindentur, terra contremiscet, sientq̄ue tenebrae super universam terram, ut saltem, ad voces, suspiria, & clamores elementorum excitemur? Ecce nunc vexilla Regis procedunt. Nunc à sancta Ecclesia explicantur vexilla, ut ea nos in corde figamus.

Cant. 8.

Crucis vexillum in corde figendum.

Hebr.

D. Aug. Solil. c. 13.

E *Pone me ut signaculum super cor tuum.* Fige me ceu vexillum in arce tui cordis, arce, inquam, vi amoris, mea; morte capta. *Pone me, ut signaculum, super brachium tuū, quia fortis est, ut mors, dilectio, ex Hebr.* Alii: *Quia fortior est, quam mors dilectio, hoc est, quia ex magnitudine amoris in te mei mortem subii.* Vnde August. *Tantum me dilexisti, ut sanguinem tuum in pretium dares.* *Dilexisti me, Domine, plus quam te, quia mori voluisti pro me,*

In Angliæ historia ferunt, unum ex Regibus, Stephaum nomine, vel Henricum, gladio ita veneno infecto vulneratum, ut vulnus ob pestiferam veneni qualitatem à Medicis omnibus insanabile fuerit existimatum: unicum tamen superfuisset remedium, si quis vulneris loco os apponeret, illudque mortale venenum sugeret, quo se morte, Regemq̄ vita donaret. Noluit pietissimus Rex tanto uti remedio, ne pro eo quisvis alius moreretur. Sed ecce amans Regina, ipso medio noctis silentio, fugit è regio cubili, vulnere tacens manum admo vet, & ligaturas exolvit, os apponit, mortem fugit, sicque Regem maritum à morte liberat. Liceat nunc magna componere parvis, & humana divinis. Iacebat jam vulneratum genus humanum ex veneno adeò mortifero, ut per originē in omnes transfusum, omnes perimeret. Nullum communi exitio extrabat remedium: cum ecce, *Dum mediū silentium tenerent omnia,*

Et nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus, Domine, à regalibus sedibus venit, vulnere nostro os suum apposuit, & Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit, cuius livore sanati sumus.

Anglia cujusdam regine insignis in maritum amor.

Christus venenum nostrum hausit, ut viveremus.

Sic & *Christus semel oblatus est* (inquit Apolt.) *ad multorum exhaurienda peccata.* Vbi ex multiplici vi dictionis Græca, *ἀνὸς καὶ ἐν,* Corn. à Lapide: Sicut poculum vini, dum sursum ad os tollitur, & bibitur, exhauritur: sic Christus calicem passionis, & poenarum nobis debitarum ad os suum sustulit, ebibit, & exhausit, culpamq̄ue omnem adsumpsit, & abolivit.

Hebr. 9.

Græc. Corn. à Lap.

Narrat Valerius, servum quendam domini sui vestes induisse, ut pro eo ab hostibus, qui cum ad necem querebant, occideretur. Quod cum factum esset, inquit Valer. Brevis facti narratio, sed non parva materia laudationis. *Quid si Dominus formā servi acceptā pro servo*

Val. Max. l. 6. c. 8. Et in cum Oliver.

moii

mori voluisset? Brevis facti narratio, sed A
ingens materia laudationis, sed inauditi
amoris ex se plena commendatio. Servū
mori pro domino, magnum planē est,
non inficior: verū posset dominus er-
ga servū tam sese humaniter gerere, ut
servus nedum semel, sed centies, sed mil-
lies pro eo mori dignum putaret: quale
verō, ac quantum est dominum verō pro
servo, à quo nihil sperat mori? Brevis fa-
cti narratio, &c. Nunc verō, quod Do- B
minus cæli, & terræ servilem formam in-
duit, ac pro vili mancipio occubuit, hoc
ipsūmet cælum, ipsamque terram in
admirationem convertit. O inestimabi-
lis dilectio charitatis! ut servū redime-
res, Filium tradidisti. Quantum ille ser-
vo deberet, ait Valer. amplum ei faciendo
monumentū, ac testimonium pietatis
grato titulo reddendo, confessus est. Hic
videlicet positus servus, qui pro Domino
mori non dubitavit. Verū, ò excessum
amoris! Hic, hic positus Dominus (Tu-
lerunt Dominum meum, dixit illa ad sepul-
crum) qui pro servo mori non dubitavit:
quia hic positus Dominus, qui pro inimi-
co mori non dubitavit. Vix pro justo
quis moritur: & majorem charitatem nemo
habet, quàm ut animam suam ponat pro ami-
cis suis. Cum autem inimici essemus, Christus
pro nobis mortuus est. Verè, verè dilexisti D
me, Domine, plus quàm te, quia mori
voluisti pro me.

Bernard. Ludebam ego foris in platea,
& in secreto regalis cubiculi super me fe-
rebatur iudicium mortis. Audivit hoc
unigenitus ejus, exiit posito diademate,
sacco vestitus, aspersus cinere caput, nū-
dus pedes, flens, & ejulans, quod morte
damnatus esset servulus ejus. Intueor
illum subito procedentē, stupēo novita- E
tem, causam percunctor, & audio. Quid
facturus sum? Adhucne ludam, & delu-
dam lacrymas ejus? Planē si insanus sum,
& mentis inops, non sequar eum, nec si-
mul cū lugente lagebo. Ecce unde pu-
dor. Dolor, & timor unde? Vtiq; quia
ex consideratione remedii, periculi mei
æstimo quantitatem. Nesciebam, sanus
mihi videbar, & ecce mittitur Virginis fi-
lius, Filius Dei altissimi, & jubetur occi-
Speranza Scriptura selecta.

di, ut vulneribus meis pretioso Sanguini-
nis illius balsamo medeatur. Agnosce, ò
homo, quàm gravia sunt vulnera, pro
quibus necesse est Dominum Christum
vulnerari. Si non essent hæc ad mortem,
& mortem sempiternam, nunquàm pro
eorum remedio Dei Filius moreretur.

Mortuus est propter delicta nostra. Sed qua
id, quæso, animi promptitudine? Cucur- P sal. 61.
ri in siti. Alii: Cucurrerunt in siti, sed tamen Alii.
omnes præveni, ac antecessi. Quod facis Ioan. 3.
sic citius. Aug. O verbum libentius pa-
rati, quàm irati, nec tam festinantis in
illius pœnam, quàm in salutem fidelium!
Egredimini, egredimini, filie Sion, in excel-
sum mentis, excessum divini amoris, si
nosse vultis: Et videte eum coronatum in
die lætitiæ cordis sui. Cernite illum spinea
redimitum corona, & scitote, quòd sicut
olim inter spinas sese torum ardentem
ostendit, sic nunc totus amore ardet. Ossa Exod. 3.
mea, sicut cremium, aruerunt: tanquàm fo-
cus, & torris adusta sunt. Et tu, anima mea,
non accedes ad videndā visionem hanc
magnā? Non intrabis affectu, jugique
memoria in illius amantis pectoris for-
nacem? O pectus! ò forax, in qua ma-
gni contemplatores, ceu Seraphim, ar-
dent, & dum vident divinum illud cor,
quod ardet amore, cū Seraphico illo ex-
clamant: O lacus! ò latus apertum! ò
vulnus mei piissimi Redemptoris! hic,
hic volo acquiescere, requiescere, dormi-
re, mori: Hæc requies mea in sæculum sæcu- Cant. 2.
li: hic habitabo, quoniam elegi eam. Ordina- Hebr.
vit in me charitatem: vexillum ejus super me
charitas.

Hic primus vexilli Crucis effectus.
Præterea: Vexillum erectum magnam
præstat militibus fiduciam, ut defectum
vires adimit, animoque cadentes facit.
Pari ratione passio Domini, vexillumque
Crucis erectū in memoriā homini diffi-
denti, ac pavido magnā spem, fiduciamq; Crucis
erectum erigit
nostram fidu-
ciam.
præstat. Dici nequit, quanta sit diffi-
dencia quorundā, qui dum suorum con-
fessi sunt eriminum, sciuntque sese gravi-
ter deliquisse, vix actum spei eliciunt, vix
sperant veniā. Hi pretium, quo sunt re-
dempti, nesciunt æstimare, pretiosissimi-
que illius sanguinis effusi ignorant valo-
rem,

Qqq

Bern. ser. 1. in
die Nativit.
Dom.

Crucis vexil-
lum in animo
erectum erigit
nostram fidu-
ciam.

rem, nec intelligunt, satis, superq; factum A
ad divinam rigorem iustitiæ.

Tob. 6.

Greg. ibid.

Peccata nostra
Christus re-
gularit sua.

Vtinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui, & calamitas, quam patior, in statera (Iob in persona Salvatoris) quasi arena maris hac gravior appareret. O verba omni fiducia plena! Peccata mea. Quid ais, o bone Iesu, peccata tua? Sic, peccata scilicet, quæ tua, tua sunt, sed super me posita, mea quoad debitum exsolvendum computavi; sed utinam appenderentur in statera Crucis cum ea calamitate, ac poenâ, quam patior: Quasi arena maris hac gravior appareret.

Christus san-
guinem totum
fudit, ut no-
stram fiduciam
confortaret.

Sed quare, mi Domine, talia, tantaq; passus es? Quare tantum sudisti cruoris, cum ad infinitos mundos (si tamen darentur) redimendos stilla una Sanguinis satis esset? Domine, satis saluti, inquit August. sed non satis amoris. Dicam ego: sed non satis meæ diffidentia. Unde, quod meâ, sic dixerim, evinceret diffidentiam, totum Sanguinem profundere voluisti, tamque copiosam fecisti redemptionem, ut ne quidem sanguinis gutta remanserit: totus, totus, o Salvator, Sanguis tuus super rationalem terram effusus est, & quod potuisti gutta, voluisti unda. *Benedixisti, Domine, terram tuam, avertisti captivitatem Iacob. Remisisti iniquitatem plebis tuæ: operuisti omnia peccata eorum. Mitigasti omnem iram tuam. Nota, omnem iram tuam, q. d. non remansit ullus in corpore sanguis, nec in venis, nec circa cor. Ergo non irascar, sed potius cogitabo cogitationes pacis, & non afflictionis. Vide, o homo, tu meum es cor. Cum quis moritur, sanguis recurrit ad cor. Sanguis itaque super te effusus, quiq; ad te ecurrit, indicat, quod meum es cor.*

Quod potuit
facere gutta,
fecit unda.
Psal. 34.

Christi cor
homo.

Fuit verè summi effectus amoris illa lateris apertio: non etenim satis fuit amoris, quod in Circumcisione, in horto, in flagellatione, coronatione, ipsaque crucifixione totum Sanguinem Christus effudit; nam vel post mortem pie crudelis amor stans ad Christi latus poposcit aperiri hoc latus, suis ut videret oculis diffidens homo, ne guttulanti quidem remansisset, ac proinde intelligeret, Deum omnem iram suam mitigasse, satisque ei

factum, vel ad severissimum iustitiæ rigorem. Quomodo ergo peccator, cum talem, tantamque habeat fiduciam rationem, fiduciam non habebit, si Deo assistens dixerit: Pater æternæ, peccavi, & malum coram te feci? Verum est tuam altissimam, infinitamque læsi maiestatem, unde infinita sunt mea debita apud tuam iustitiâ. Sed protector meus, aspice, Deus respice in faciem Christi tui. Nonne hic te placavit innocentissimus Agn? Peccatoris veniam fiduciam
nonne Sanguis ejus satis etiam ad rigorem fuit iustitiæ? Si infinitum est meum peccatum, infinitus est Sanguinis ejus valor, infinita virtus, infinita misericordia. *Respice, respice in faciem Christi tui. Non exposco veniam propter mea merita, virtutes, actiones, opera, quæ nulla sunt: sed Respice in faciem Christi tui, per illud caput spinis coronatum, per illam divinam frontem conspersam sanguine, per illos oculos plenos lacrymarum, per labia illa livore infecta, per illas manus, pedesque confixos, per illud corpus dilaceratum indulgentiam expeo, & expeo: Hæc tota ratio spei meæ, hæc mea merita, hic meorum precum valor, hæc lacrymæ meæ, Per Christum Dominum nostrum.*

Sic, sic fieri non poterit, quin nos Deus exaudiat. Si olim vocem sanguinis iusti Abel clamantem audivit, quoniam modo vocem Sanguinis Filii sui non vindictam, sed misericordiam, sed veniam clamantis, non exaudiet? Si quondam promisit Deus Noë post diluvium, arcum se positurum in nubibus caeli, ut non perderet amplius aquis diluvii omnem carnem, quomodo non patet terræ propter Filium, qui postquam in seipso passus est diluvium dolorum, ac tormentorum, in Cruce expansis brachiis, veluti arcus, proprio rinctus Sanguine remansit, ut eum aspiciens Deus, nequaquam malediceret terræ propter homines; sed ei ignosceret propter Filium?

Aspice, aspice, pie Pater, piissimum filium pro me tam impie passum. Respice, elementissime Rex, qui patitur: & reminiscere benignus, pro quo patitur: Nonne hic est, Domine, innocens ille, quem

D. August.
medit. 6. 9.

ut

Et servum redimeres, filium tradidisti? A Nunquid non, Auctor vitæ, hic est, qui ut ovis ad occisionem ductus, tibi; usque ad mortem obediens factus, atrocissimæ non eimuit necis genus subire? Recole, totius salutis Dispensator, quia hic est ipse, quem etiam ex tua virtute genuisti, meæ tamen infirmitatis participem fieri voluisti.

Verè hæc est tua Deitas, quæ meam induit naturam, Crucis ascendit patibulum, quæ in assumpta carne triste tulit supplicium. Reduc, Domine Deus meus, oculos tuæ majestatis super opus ineffabilis pietatis, Intuere dulcem natum toto corpore extensum. Cerne manus innoxias pio manantes sanguine, & remitte placatus scelera, quæ patravissent manus meæ. Considera inermelatus crudeli perfossum cuspidi: & renova me sacro fonte, quem inde credo fluxisse. Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt in via peccatorum, sed semper ambulaverunt in lege tua, diris confixa clavis, & perfice gressus meos in semitis tuis, & fac me proprius viam veritatis eligere. Oro te, Rex Sanctorum, per hunc Sanctum Sanctorum, per hunc Redemptorem mei, fac me currere viam mandatorum tuorum, ut ei valeam spiritu uniri, qui mea non horruit carne vestiri. Nunquid non attendis, pie Pater, adolescentis Filii charissimæ caput nivea cervice desflexa pretiosissimam resolutum in mortem? Aspice, mirissime conditor, dilectæ sobolis humanitatem, & misere super infirmi plasmatæ debilitatem. Candet nudum pectus, rubet cruciatum latus, tensa arent viscera, decora languet lumina, regia pallent ora, proeeta rigent brachia, erunt pendunt marmorea, rigat terebratos pedes beati sanguinis unda. Specta, gloriose Genitor, gratissimæ prolis lacerata membra, & memorate benignus, quæ mea est substantia. Conspicite Dei hominis poenam, & relaxati hominis miseriam. Vide Redemptoris supplicium, & redempti dicitur delictum. Hic est, Domine mi, quem propter peccata populi tui percussisti, di-

cet ipse sic dilectus, in quo tibi benè complacuisse. Hic est ille innocens, in quo dolus non est inventus, & tamen inter iniquos deputatus est.

Quis ad hæc non speret? Quod si adhuc cum proditore desperas, reminiscere, & quanta fecit in proditorem Salvator, ne desperaret. Vbi ejus lavit pedes, inquit Ioan. *Turbatus est spiritu, & protestatus est.* Quid? Quod adhuc promptus esset ad ignoscendum, quod a seipso erat sua perditio, quod usque in hæc tot modis ejus salutem quaerivit, &c. Et protestatus est Annon Christus Cruci affixus, quem tibi ob oculos aliquis ponit, protestatio est desiderii, quo Deus tuæ salutis venerit? annon protestatio est, tuam perditionem ex te ipso esse?

Sed non est hic ultimus hujusce erecti vexilli effectus. Vexillum erectum fugat hostes, & ad pugnandum dat vires. Pari ratione Christi passio fugat exercitum vitiorum, & ad perferendum, pugnandum, moriendum, si opus sit dat robur. Orig. Certum est, quia ubi mors Christi animo circumferatur, non potest regnare peccatum: est enim tanta vis Crucis Christi, ut si ante oculos ponatur, & in mente fideliter retineatur, nulla concupiscentia, nullæ libido, nullus furor, nulla superstit invidia, sed continuo ad ejus præsentiam totus ille peccati, & carnis fugatur exercitus.

Et verè ita est: nam si quis sibi præ oculis Christum constituat passum, quomodo se frænari non sentiet, quamvis incompositus, & dissolutus, si caput illud tot spinis transfixum conspiciet? Fierine poterit, quin coma illa evulsa, ac reliqui capilli remanserunt, sanguine madentes hominum superbiam non compriment, ac mulierum cincinnos, cultamque comam non exturbent? Essene poterit, ut quis intueatur os illud divinum felle potatū, nec ciborum inordinatam delectationem abominetur? Dominus meus crucifixus est, ajebat Pachomius in Vita Patrum, & ego nunc oleum comedam? Quo-
nam modo corpus illud circumquaque plagarum, livoribus, ac vulneribus
plenum

Judas ut ne desperaret, omnia fecit Christus.
Ioan. 15.

Crucis vexillum erectum fugat hostes, & dat pugnantibus vires.

Orig. in Ep. ad Rom.

Et totum peccatorum dissipat exercitum.

In Vit. Patr. 11.

plenum delectationes sensus, vestiumq; A
superfluos ornatus abhorre non faciet?
Qui fieri poterit, ut latus illud apertum,
à quo fluxit sanguis, & aqua (in signum,
quòd divinum illud cor non erat iratū,
nam ex quantitate aquæ fieri non poterat
sanguinis accensio circa amantissimum
cor) corda non emolliat, nostrasque in-
dignationes non tollat? Ellene poterit,
quòd illæ manus, pedesq; confixi non
ab operibus malis, & ab omni inordina- B
to rerum affectu nos retrahant? Heu!
heu! coronam spineam gestat Dominus,
& dicam: *Coronemus nos rosis?* Manus te-
rebratas habet extensas in Cruce; & ego
extendam meas ad turpia? Felle, & aceto
potatur moriturus, & ego dicā: *Uino, &
unguentis impleamur?* Ludificatur, vili-
penditur, & ego honoribus inhiabo? Pe-
ctus ille suum mihi, latusq; & cor ipsum
aperiri est passus, daturus, quod optem, C
& ego meum illi obfirmabo, hostiq; ape-
riam? Facies illi virulentis spuitis defor-
mata, & ego pingam meā? *Dominus meus
Ioab super faciem terra manet, & ego ingre-
diar domum, ut comedam, & bibam, & dor-
miam cum uxore mea?* Torus, torus ille
peccati, & carnis fugatur exercitus.

Sap. 5.

Reg. 11.

Ob id præcipue nos monet Apostolus,
ut omnem in locum hanc passionis me-
moriā in nobismetipsis circumferamus, D
ut vult Orig. in illud: *Semper mortificatio-
nem Iesu Christi in corpore nostro circumfer-
rentes.* Et alibi: *Recogitate eum, qui talem,
ac tantam sustinuit à peccatoribus contradi-
ctionem, ut non fatigemini animis deficientes.*
Vbi jam prædictum ejusdem memoriæ
fructū, & effectum ostendit: *Vt non fati-
gemini.* Hæc etenim Passionis memoria
adedò Christi milites confortat, ut licet
multa patiantur, vix aliquid ad Christi E
comparationem pati arbitrentur, dum
illud dicere possunt: Nondum usque ad
sanguinem restitimus. Sic Hieron. Pam-
machium monet: *Quod, inquit, Patritij
generis primus inter primos Monachos
esse cæpisti, non sit tibi tumoris, sed hu-
militatis occasio, scienti filium Dei factū
Filium hominis. Quantumcunque te
dejeceris, humilior Christo nõ eris. Esto,
incedas nudis pedibus, fusca tunica ve-*

D. Hier. ep. ad
Pammach.

stiaris, æqueris pauperibus, in opum cell-
ulas dignanter introeas, cæcorum ocu-
lus sis, manus debiliū, pes claudorum,
ipse aquam portes, ligna concidas, fo-
cum extruas; ubi vincula? ubi alape?
ubi spura? ubi flagella? ubi patibulum?
ubi mors?

Tot sunt effectus, & fructus domini-
cæ passionis, ut si omnes persequi velle-
mus, nullus inveniretur dicendi finis, &
idedò concludamus cum D. Bonaventura: D. Bon.
Si vis, ò homo, de virtute in virtutem, *Christi passi*
de gratia in gratiā, de bono in melius *meditatio*
proficere, quotidie quanta potes devo- *quam boni*
tione mediteris Domini passionem; ni- *operetur.*
hil enim in anima ira operatur univer-
salem sanctificationem, sicut meditatio
passionis Christi.

Quæ quanti valoris existat, Albertus *Alb. Magn. in*
Magnus audiatur. Simplex, ait, record- *tract. de Missa.*
dario, vel meditatio passionis Christi
plus valet, quàm si quis per annum jeju-
naret in pane, & aqua qualibet sexta fe-
ria vel disciplinaret se qualibet hebdo-
mada per annum usque ad effusionem
sanguinis, vel quotidie legeret unum
psalterium.

De Christi Domini passione præcipue
meditanda per viam compassio-
nis, contritionis, ac imi-
tationis.

PUNCTVM CLIV.

Vacate, & videte, quoniam ego sum Deus, *Psal. 41.*
exaltabor in gentibus, & exaltabor in *Christi passi*
terra. Propheta regius in persona Salva- *tragedia af-*
toris: *Vacate,* per aliquot præcipue dies *fectuose, &*
ab omni rerum sollicitudine; negotia, *fixè cogitanda.*
cogitationes, mentemque colligite: *Et*
videte, quoniam ego sum Deus, qui vestri
amore exaltabor in gentibus, & dum tollar *in crucem, exaltabor in terra. Vacate, & vi-*
in crucem, exaltabor in terra. *videte.*

Idque non raptim, sed fixè, & attentè. *Hebr. 12.*
Recogitate eum, qui talem, &c. hoc est, co-
gitate,